

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Hana Boháčová

Datum vytvoření: 03.01.2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_07_CJL_L

Ročník : IV.

Český jazyk a literatura

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace , Estetické vzdělávání

Vzdělávací obor: Literatura

Tematický okruh: Česká literatura od roku 1989 do současnosti

Téma: Květa Legátová

Metodický list/anotace:

Určeno pro žáky IV. ročníku k prohloubení znalostí o současné české literatuře a pro práci s uměleckým textem, žáci pracují s ukázkou a zamýšlí se nad otázkami spojenými s rozborem textu.

Květa Legátová

- 3. 11. **1919** – 22. 12. **2012**
- Vlastním jménem Věra Hofmanová
- Povoláním učitelka
- Působila v Brně
- Píše rozhlasové hry, scénáře, až v roce 2001 vychází **povídkové pásmo Želary** (za toto dílo obdržela v roce **2002 cenu za literaturu**)
- V roce 2002 vzniká **novela Jozova Hanule**
(podle této předlohy natočen film Želary)

Jozova Hanule

Přečtěte si pozorně úryvek

„Přestože mně Joza nijak neubližoval, spíš naopak, žila jsem v neustálém napětí. Sužovaly mě předtuchy. Co když je všechno jinak? Co když jen stravuji svou bývalou nadřazenost lékařky? Co když ji vyjídám jak misku?

Jednou se objeví dno, nastane hodina pravdy, hulvát v mém muži bude odhalen.

Zatím ještě hrajeme starou hru na lékařku a pacienta. Nejistota se však vznáší ve vzduchu jako zvonek, který chvílemi zacinká.

Naštěstí úsměv, s nímž přichází domů, mě stále varuje. Vzteká mě. Uráží. Azor mu za něj olizuje ruku.

Když se svléká k mytí, jeho sešíváný hrudník mě bodá do očí. A jeho oči pokryté prachem!

Šedá.

Tu barvu nesnáším.

Vychytralá polotma.

Běločerň, černoběl.

Občas se rozhrne a na dně se objeví modrý krystal.

Co všechno lze nenávidět!

Jednoho dne bude odhalen. Popravdě řečeno, nemohla jsem se dočkat.“(1)

Všimněte si, jak se mění její vztah

„„Jozo, robila jsem petrolejku,“ vyškrtla jsem ze sebe, jako by to neviděl. Upřel na mě zaprášené oči. Pohled hada. To znám. Dokonce dobře. Nemáte ponětí, pane Jando, jaké jsem měla dětství.

Chceš, abych ti dal přes hubu?

Jestli to vysloví, rozřehtám se.

Byl tak blízko, že jsem ho přestala vidět. Bez ptaní si položil mou hlavu na prsa.

Kost v tlapách psa. Kost, kterou chvílku olizuje, než zkousne.

„Nič se nestalo,“ promluvil z dálky. „Ještě dnes řeknu Prokopovi, aby zítra přivezl ze Šaldovy Huti jinou. S punčoškou. Uvidíš, že se ti bude líbit.“

„Ty se nezlobíš, Jozo?“ ozývalo se ze mě cosi zvrhlého.

„Proč bych se měl zlobit?“

Z podvědomí se mi dralo na povrch poznání, že jsem v jakési mimozemské ruletě právě rozbila bank.

Jozovo konejšení bylo na hony vzdáleno všemu, čím mě zahrnoval Richard, má zhrzená láska.

Stíral vlhkou sůl, dokud mi tekla z očí.

Svinula jsem se a přála jsem si zůstat tak do konce života.”(2)

- Najděte v textu, jak autorka popisuje pocity hlavní hrdinky. Co je základním prostředkem jejího stylu?
- *(žiji v napětí, sužuje mě předtucha, jeho úsměv mě uráží; poznání toho, že se mýlila, ji naplňuje štěstím; krátké, jednočlenné věty, metafory, přirovnání, dějový spád, ich-forma, spisovný jazyk, hovorové výrazy, dialektismy, ruské výrazy)*
- Jak se vyvíjí vztah hlavní hrdinky k Jozovi? Porovnejte první a druhou ukázkou.
- *(nejprve odpor, strach, nenávisť; poznání pravého charakteru – štěstí a pocit bezpečí a lásky)*
- Kde se odehrává děj a kdo jsou vlastně hlavní postavy? Vysvětlete název Jozova Hanule.
- *(Brno, vesnička Želary na hranicích se Slovenskem v období 2. světové války, Eliška – Hana, lékařka v brněnské nemocnici, musí se ukrýt před Němci, dostane novou identitu, vdá se za Jozu, horala, tvrdého chlapa, který má ale dobré srdce, po jeho smrti na něj nemůže zapomenout a po válce se vrací do Brna; Hana – Hanule je místní význam jména Hana, Jozo se stal jejím mužem, kterého přes počáteční odpor velice milovala a i po jeho smrti byly pořád „jeho“, stále na něj vzpomínala)*
- Jak autorka zobrazuje válku? Jaká prostředí ?
- *(strach před Němci v Brně, ilegální činnost, pohled zapadlé horské vesnice, bída, ale život tam přináší spíše klid a mnoho drobných příhod nesouvisejících s válkou; příchod Rusů, znásilňování a vraždění v domnění, že zde jsou Němci)*

- Jaké jsou další postavy novely, jaký mají charakter?
- *(Jozovi nejbližší sousedé :Jurigovi – vesničané s několika dětmi, Lucka – stará babka kořenářka, ve vesnici je vážená, ale buď ji ostatní milují, nebo nenávidí, každému totiž říká, co si myslí; Žeňavdova, Hanuli velice pomáhá, učí ji žít v novém prostředí, ale jako by neměla svůj vlastní názor)*
- Znáte ještě další díla, ve kterých jsou zobrazeny ženy – hrdinky - ve vyhrocené životní situaci? Uveďte název díla, autora.
- *(J. Glazarová – Advent, Vlčí jáma; K. Světlá – Frantina, Kříž u potoka; M. Viewegh – Výchova dívek v Čechách; Iva Kantůrková – Přítelkyně z domu smutku apod.)*
- Pokud jste viděli film Želary, natočený podle této novely, pokuste se najít rozdíly mezi knihou a filmovým zpracováním.

Literatura

- (1)(2) SOUKAL, Josef a kol. *Čítanka pro 4. ročník SOŠ*. Praha: SPN, a.s., 2004, ISBN 80-7235-271-7.
- SOUKAL, Josef a kol. *Literatura pro 4. ročník SOŠ*. Praha: SPN, a.s., 2005, ISBN 80-7235-223-7.
- Vlastní archiv autora